

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 6.3.2007
KOM(2007) 90 lõplik

2007/0037 (COD)

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta

{SEK(2007) 301}

{SEK(2007) 302}

{SEK(2007) 303}

{SEK(2007) 304}

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Suur osa EÜ õigusaktidest on vastu võetud turuprobleemide lahendamiseks ja võrdsete tegutsemisvõimaluste tagamiseks. Neid eesmärke on sageli võimalik saavutada üksnes sel teel, et äriühinguid kohustatakse andma teavet ja esitama aruandeid õigusnormide järgimise kohta.

Aja jooksul on mõned nende kohustustega seotud toimingud muutunud põhjendamatult aeganõudvaks ja tarbetuks. Selline asjatu halduskoormus takistab majandustegevust ja avaldab negatiivset mõju Euroopa ettevõtete konkurentsivõimele.

Komisjon on kohustunud seda tarbetut koormust võimalikult suures ulatuses vähendama. See on osa parema õigusliku reguleerimise strateegiast ning on ka Lissaboni strateegias püstitatud majanduskasvu ja töökohtade loomise eesmärkide saavutamisel olulise tähtsusega.

- **Üldine taust**

14. novembril 2006. aastal esitas komisjon Euroopa Liidu parema õigusliku reguleerimise strateegilise ülevaate (KOM(2006) 689), milles tehti ettepanek vähendada ettevõtete halduskoormust 2012. aastaks 25% võrra.

Huvirühmadega peetud laialdaste konsultatsioonide ning liikmesriikide ja komisjoni ekspertide ettepanekute tulemusena esitati ELi halduskoormuse vähendamise tegevusprogrammis (KOM(2006) 23) kümme konkreetset kiirendatud arengu (*fast track action*) ettepanekut. Kiirendatud areng tähendab ettevõtete halduskoormuse märkimisväärset vähendamist väiksemate regulatiivsete muudatuste abil ilma õigusnormidega tagatud kaitse taset ohustamata

Üks kiirendatud arengu ettepanek puudutab määrust nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel Selleks, et viia ettevõtete halduskoormus miinimumini, on kavas iganenud nõuded tühistada ja teatavaid nõudeid muuta. Muuseas on artiklis 5 on nõue, et veoettevõtted (nagu ka liikmesriikide valitsused) peavad esitama andmed veohindade ja veotingimuste kohta enne 1. juulit 1961. Selle artikli võib välja jätta, sest veoettevõtete teavitamisnõuded on iganenud. Kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 1 on sätestatud nõue esitada veodokument, mis sisaldab andmeid kaubasaatja, kaupade laadi, päritolu ja sihtkoha kohta, veoteekonna ja selle pikkuse kohta ning vajaduse korral ka piiriületuspunktide kohta. Kuna viimati nimetatud elemente, s.o veoteekonda, selle pikkust ning vajaduse korral piiriületuspunkte, ei ole määruse eesmärgi saavutamiseks enam vajalik, võib need välja jätta. Artikli 6 lõike 2 kolmandas lauses sisaldub nõue, et veoettevõtja peab säilitama dokumendi, mis sisaldab ka täielikke ja lõplikke andmeid veo- ja muude kulude ja allahindluste kohta ning muude veohindu ja -tingimusi mõjutavate asjaolude kohta. Selle lause võib välja jätta, sest tänapäeval kantakse sellised andmed niikuinii veoettevõtja raamatupidamissüsteemi, mistõttu ei ole enam vaja sellist dokumenti eraldi täita ja säilitada. Artikli 6 lõikes 3 viidatakse selgesõnaliselt saatekirjale, mis on maismaavedudel üldiselt hästi tuntud ja sagedasti

kasutatav dokument. Sellega on tagatud veoettevõtjate suurem õiguskindlus, sest sellest viitest selgub, et saatekirjast üksi piisab, kui see sisaldab kõiki artikli 6 lõikes 1 nõutud andmeid.

Teine kiirema arengu ettepanek puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta. Eesmärgiks on vabastada ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel rajaneva alalise korra kehtestamisest, rakendamisest ja töös hoidmisest väikesed toidukäitlemisettevõtted, kes on võimelised täitma toiduainete hügieeni nõudeid lihtsalt määruse 852/2004/EÜ muid nõudeid järgides. See vabastus puudutab mikroettevõtteid,¹ kes müüvad toidukaupu peamiselt otse lõpptarbijale. Sellistes ettevõtetes on alla kümne töötaja ja nende aastakäive ehk aasta bilansimaht ei ületa 2 miljonit eurot. Seega ei kohaldata seda vabastust suurte selvehallide ja selvehallikettide frantsiisandjate suhtes.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Ettepaneku eesmärk on muuta määruse nr 11 (veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel) artikleid 5 ja 6 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 (toiduainete hügieeni kohta) artiklit 5.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- Konsulteerimine huvitatud isikutega

Konsulteerimismeetodid

Komisjoni 24. jaanuaril 2007 esitatud tegevusprogrammis on kümme konkreetset kiirendatud arengu ettepanekut. Need ettepanekud põhinevad ekspertidega peetud konsultatsioonidel ja eelkõige katseprojektil, mille käigus toimunud alusuuringus võrreldi Madalmaade, Taani, Tšehhi Vabariigi ja Ühendkuningriigi halduskoormust 2006. aastal.

Üks nimetatud kiirendatud arengu ettepanekutest puudutab transpordisektorit ja näeb ette teatava transpordistatistika esitamise nõude leevendamist. Määrus nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel sätestab, et transpordiettevõtjatel peab olema dokument, mis sisaldab andmeid muuhulgas ka veoteekonna ja selle pikkuse ning piiriületuspunktide kohta.

Teine kiirendatud arengu ettepanek puudutab toiduainete hügieeni ning näeb ette vabastada väikeettevõtted teatavatest ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) nõuetest. Määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklis 5 on sätestatud nõue, et kõik toidukäitlejad kehtestavad, rakendavad ja hoiavad töös ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel rajanevat korda.

¹ Nagu on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ, mis käsitleb mikroettevõtete, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust, K(2003) 1422 ELT L 124/36.

Tulemuste kokkuvõte

Eksperdid ja tööstusharu esindajad on väljendanud muret, et kõrge avatuse tasemega transpordisektoris on need määrused nr 11 esitatud 1960. aastast pärit nõuded ajast maha jäänud. Mõned artiklid leiti olevat iganenud, mõned liigset halduskoormust põhjustavad.

Väikeettevõtete esindajad väljendasid muret ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) üldise rakendamise pärast kõikides toidukäitlemisettevõtetes. Vaatamata sellele, et määrusega on ette nähtud ka selle süsteemi paindlik rakendamine, nõuti täiendavaid selgitusi. Komisjon korraldas mitmeid kohtumisi liikmesriikide ekspertidega. Peale selle on komisjon läbipaistvuse huvides soodustanud arutelu sidusrühmadega, et võimaldada erinevate sotsiaalmajanduslike huvidega isikutel oma arvamust avaldada. Seoses sellega korraldati tootjate, töötajate, turustajate ja tarbijate esindajatega nõupidamine, et arutada ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemil (HACCP) põhinevate menetluste rakendamist ja süsteemi paindlikkusega seotud teemasid. Nende arutelude tulemused on esitatud juhenddokumendis, mille on kiitnud heaks alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee. See on avaldatud veebiaadressil:

http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/hygienelegislation/guidance_doc_haccp_en.pdf

Arvestades, et ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) range rakendamine avaldaks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele märkimisväärset mõju, samuti arvestades, et mõned ettevõtted on suutelised tagama toiduainete hügieeninõuete täitmise, rakendades määruse (EÜ) nr 852/2004 kõiki asjaomaseid nõudeid ilma ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) täiel määral kehtestamata, ning hoolimata sellest, et juhenddokumendis on esitatud selgitused HACCP paindliku rakendamise kohta, on tekkinud vajadus vabastada teatavad ettevõtted kõikidest HACCPga seotud nõuetest. Samas tuleb märkida, et seda vabastust ei kohaldata laiadele tarbijahulkadele orienteeritud ettevõtete suhtes. Vabastuse kohaldamisel tuleks seetõttu piirduda alla 10 töötajaga ettevõtetega, mis kuuluvad mikroettevõtte määratluse alla (nagu on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ, mis käsitleb mikroettevõtete, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust).

• **Mõju hindamine**

Määrusega nr 11 seotud mõjuhindamisel vaadeldi kahte võimalust:

1. *võimalus.* Poliitikat ei muudeta.

2. *võimalus.* Tühistatakse kohustus esitada andmeid veoteekonna ja selle pikkuse, veohindade ja muude tingimuste kohta ning veodokumendis praegu nõutud andmete edastamise vahendina lubatakse kasutada saatekirju.

Eelistati 2. võimalust, sest see võimaldab vähendada liigset halduskoormust, tagades samas, et oluline teave on jätkuvalt samas ulatuses kättesaadav.

Määrusega (EÜ) nr 852/2004 seotud mõju hindamisel vaadeldi kolme võimalust:

1. *võimalus.* Poliitikat ei muudeta.

2. *võimalus.* Teatavad ettevõtjad vabastatakse ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) nõuete täitmisest.

3. võimalus. Kõik ettevõtted vabastatakse ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) rakendamisest.

Eelistati 2. võimalust, sest see tagab tasakaalu ettevõtete halduskoormuse vähendamise ja tarbijakaitse kõrge taseme säilimise vahel.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Määrusega nr 11 seotud meetmete eesmärk on veoettevõtete halduskoormuse vähendamine, tühistades iganenud dokumenteerimismõuded (nt andmete esitamine veoteekonna ja selle pikkuse, piiriületuspunktide jne kohta).

Ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemiga (HACCP) seotud meetmete eesmärk on muuta määrust (EÜ) nr 852/2004, vabastades mikroettevõtted nõudest kehtestada, rakendada ja hoida töös ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel rajanevat alalist korda. See vabastus puudutab mikroettevõtteid, kes müüvad toidukaupu peamiselt otse lõpptarbijale.

- **Õiguslik alus**

Transpordi valdkonnas võetud ühenduse meetmete õiguslik alus on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 75; toiduainete hügieeni valdkonnas võetud ühenduse meetmete õiguslik alus on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 95 ja artikli 152 lõike 4 punktis b.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Liikmesriikide võetud meetmetest üksi ei piisa halduskoormuse vähendamiseks nendes valdkondades, sest transpordi- ja toidukäitlemisettevõtetele kehtestatud teavitamismõuded on sätestatud EÜ määrustes. Seepärast on halduskoormuse vähendamist võimalik saavutada üksnes Euroopa Liidu tasandil tegutsedes asjaomaste määruste muutmise teel.

ELi tasandil võetud meetmetega tagatakse, et sellisest halduskoormuse vähendamisest võidavad kõik Euroopa asjaomased transpordi- ja toidukäitlemisettevõtted.

Seepärast vastab ettepanek subsidiaarsuspõhimõttele.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Määruses nr 11 ja määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud teavitamismõuetest põhjustatud halduskoormuse vähendamist on võimalik saavutada üksnes nende määruste muutmise kaudu; selleks on vaja vastu võtta sama tüüpi ja samal tasandil siduv ELi õigusakt – määrus. See on kooskõlas EÜ asutamislepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Ettepanekuga tagatakse, et transpordi- ja toidukäitlemisettevõtete halduskoormus, mis on põhjustatud määruses nr 11 ja määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud teavitamismõuetest, viiakse miinimumini.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusaktid: määrus.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el.

Määruses nr 11 ja määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud teavitamisnõuetest põhjustatud halduskoormuse vähendamist on võimalik saavutada üksnes nende määruste muutmise kaudu; selleks on vaja vastu võtta sama tüüpi ja samal tasandil siduv ELi õigusakt – määrus.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5. TÄIENDAV TEAVE

- **Lihtsustamine**

Ettepanekuga tagatakse eraõiguslike isikute haldustoimingute lihtsustamine.

Veotevõtetele ette nähtud haldusmenetlust lihtsustatakse sel viisil, et kaotatakse nõuded esitada teatavaid mitte tingimata hädavajalikke andmeid, nagu kaupade teekond ja selle pikkus ning piiriületuspunktid. Nende väikeste toidukäitlemisettevõtete haldustoiminguid, kes on võimelised täitma toiduainete hügieeni nõudeid lihtsalt määruse 852/2004/EÜ muid nõudeid järgides, lihtsustatakse sel viisil, et nad vabastatakse nõudest kehtestada, rakendada ja töös hoida ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel rajanev alalist korda, sest mikroettevõtted müüvad toiduaineid peamiselt otse tarbijatele.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatud õigusakt käsitleb EMPga seotud küsimust, mistõttu tuleks seda laiendada EMPlle.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 75 lõiget 3, artiklit 95 ja artikli 152 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,²

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,³

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,⁴

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁵

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühenduse tegevuspõhimõtetes parema õigusliku reguleerimise valdkonnas ning eelkõige komisjoni teatistes nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa Liidu parema õigusliku reguleerimise strateegiline läbivaatamine”⁶ ja „Tegevuskava halduskoormuse vähendamiseks Euroopa Liidus”⁷ rõhutatakse seda, et olemasolevatest õigusaktidest tuleneva halduskoormuse vähendamine on ettevõtete konkurentsivõime suurendamisel ja Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel otsustava tähtsusega.
- (2) EÜ asutamislepingu artikli 75 alusel kehtestatud ühenduse eeskirjad teatavate diskrimineerimisvormide kõrvaldamiseks ühenduse maismaatranspordi valdkonnas on sätestatud määruses nr 11.⁸ Selleks, et ettevõtete halduskoormust vähendada, tuleb seda määrust lihtsustada, kõrvaldades iganenud ja tarbetud nõuded, eelkõige nõude säilitada paber kandjal teatavaid andmeid, mis on tänapäeval tänu tehnika arengule kättesaadavad veoettevõtjate raamatupidamissüsteemides.

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ KOM(2006) 689.

⁷ KOM(2007) 23.

⁸ EÜT P 52, 16.8.1960, lk 1121. Määrust on viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 3626/84 (EÜT L 335, 22.12.1984, lk 4).

- (3) Määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 5 lõikes 1⁹ on sätestatud nõue, et kõik toidukäitlejad kehtestavad, rakendavad ja hoiavad töös ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel rajaneva korra.
- (4) Kogemus on näidanud, et mõned toidukäitemisettevõtted on võimelised täitma toiduainete hügieeninõudeid, rakendades õigesti määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud nõudeid toiduainete hügieenile ilma ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollipunktide süsteemi (HACCP) kasutusele võtmata. Need ettevõtted on eelkõige väikesed ettevõtted (nt pagariärid, lihapoed, toidupoed, müügikioskid turul, restoranid ja baarid), kes müüvad oma toodangut peamiselt lõpptarbijatele ning kes on mikroettevõtted komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ (mis käsitleb mikroettevõtete, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust)¹⁰ määratletud tähenduses.
- (5) Seepärast on asjakohane vabastada need ettevõtted määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 5 lõikes 1 sätestatud nõudest, tingimusel, et nad järgivad kõiki teisi nimetatud määruses sätestatud nõudeid.
- (6) Kuna nii määruse (EÜ) nr 852/2004 kui ka määruse nr 11 muutmisel on ühine eesmärk vähendada ettevõtete halduskoormust ilma nende määruste põhieesmärki muutmata, on asjakohane koondada need muudatused ühte määrusesse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust nr 11 muudetakse järgmiselt:

- 1) Artikkel 5 jäetakse välja.
- 2) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:
 - a) lõike 1 viies ja kuues taane jäetakse välja;
 - b) lõike 2 kolmas lause jäetakse välja;
 - c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui veoettevõtjate olemasolevad dokumendid, nagu saatekiri või mõni muu veodokument, sisaldavad kõiki lõikes 1 nimetatud andmeid ja võimaldavad ettevõtte dokumentatsiooni- ja raamatupidamissüsteemi abil saada täieliku ülevaate veohindadest ja -tingimustest ning seeläbi kõrvaldada või vältida asutamislepingu artikli 75 lõikes 1 osutatud dikrimineerimisvorme, ei nõuta neilt täiendavate dokumentide esitamist.”.

⁹ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1. parandatud versioon ELT L 226, 25.6.2004, lk 3.

¹⁰ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

Artikkel 2

Määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 5 lõikele 3 lisatakse järgmine lause:

„Ilma et see piiraks muude käesoleva määrusega kehtestatud nõuete kohaldamist, ei kohaldata lõiget 1 mikroettevõtte määratluse alla kuuluvate ettevõtete suhtes (komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ¹¹ esitatud tähenduses), mille tegevus hõlmab peamiselt toiduainete otsemüüki lõpptarbijale.”.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

¹¹ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.